

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ	10
СПИСЪК НА КАРЕТАТА.....	13
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ.....	14
ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	15
ПРЕДГОВОР	17
ПЪРВА ГЛАВА	
ИКОНОМИКАТА КАТО ОБЕКТ НА ОПИСАНИЕ	
И ИЗМЕРВАНЕ ЗА ЦЕЛИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО	19
1. Същност на системата на икономическата информация	19
1.1. Икономическата информация като система	20
1.1.1. Понятие за информация.....	20
1.1.2. Системата като понятие.....	23
1.1.3. Понятието „икономика“ в конструкцията на системата на икономическата информация	25
1.2. Определения за системата на икономическата информация	29
2. Функции на системата на икономическата информация	32
<i>Обобщение</i>	<i>34</i>
<i>Основни понятия.....</i>	<i>34</i>
<i>Въпроси за дискусия.....</i>	<i>34</i>
ВТОРА ГЛАВА	
МОДЕЛИ НА СИСТЕМАТА НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ИНФОРМАЦИЯ:	
СИСТЕМАТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СМЕТКИ	35
1. Възникване и развитие на системата на икономическата информация.	
Основи на системата на националните сметки	35
1.1. Обособяване на два самостоятелни модела на системата на икономическата информация	36
1.2. Модификация на СНС за целите на регионалната интеграция в ЕИО/ЕС	39
2. Дефиниране на икономиката за целите на системата на икономическата информация.....	41
2.1. Теоретични концепции за икономиката.....	42
2.2. Развитие на икономическата мисъл и етапи на обособяване на теоретичните концепции за икономиката	45
2.3. Разширената концепция за производството VS ограничената концепция за материалното производство	52
2.4. Обхват на икономиката според двете основни концепции	60
3. Подходи към икономиката и модели на системата на икономическата информация. Опитът на България	66

4. Предимства на разширената концепция за производството	
 пред ограничената концепция за материално производство	69
<i>Обобщение</i>	<i>71</i>
<i>Основни понятия.....</i>	<i>72</i>
<i>Въпроси за дискусия.....</i>	<i>72</i>

ТРЕТА ГЛАВА

СТОПАНСКИТЕ СУБЕКТИ И ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

В СИСТЕМАТА НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ИНФОРМАЦИЯ.....	73
1. Определяне на икономическите субекти и икономическите дейности	74
2. Основни подходи за групиране на стопанските субекти	
 и икономическите дейности в СНС	78
2.1. Разграничаване на субектите на вътрешни (резиденти) и външни (нерезиденти).....	78
2.2. Групиране на икономическите дейности	82
2.2.1. Класификация според начина на финансиране на дейността	83
2.2.2. Класификация според начина на набавяне (реализиране)	
на икономическите блага	89
2.2.3. Класификация според технологията на производството на благата	91
2.2.4. Класификация според участието в добавената стойност на предприятието	93
2.3. Групиране на стопанските субекти	95
2.3.1. Нефинансови предприятия	96
2.3.2. Финансови предприятия.....	97
2.3.3. Държавно управление	98
2.3.4. Нетърговски организации, обслужващи домакинствата	99
2.3.5. Домакинства	101
2.4. Дефицити на българската практика при идентификацията на институционалните	
сектори и видовете икономически дейности	102
3. Статистически единици на наблюдение	105
<i>Обобщение</i>	<i>106</i>
<i>Основни понятия.....</i>	<i>107</i>
<i>Въпроси за дискусия.....</i>	<i>107</i>

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ

НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ РЕЗУЛТАТИ.....	108
1. Определяне на икономическата стойност на благата.....	108
1.1. Теоретично определяне на икономическата стойност.....	109
1.2. Методики на СНС за определяне на икономическата стойност	111
2. Основни показатели за измерване на икономическите резултати	
 на макрониво.....	114
2.1. Брутна (обща) продукция	115
2.2. Междинно потребление.....	119
2.3. Брутен вътрешен продукт	119
2.4. Потребление на основен капитал	121
2.5. Нетен вътрешен продукт	122
2.6. Брутен национален доход.....	123
2.7. Национален (разполагаем) доход	124
2.7.1. Определяне на националния располагаем доход.....	125
2.7.2. Използване на националния располагаем доход	125

2.8. Спестявания.....	127
3. Подходи за измерване на изхода на икономиката: изчисляване на БВП.....	127
3.1. Производствен метод.....	128
3.1.1. Микроикономически подход за изчисляване на БВП по производствения метод	129
3.1.2. Макроикономически подход за изчисляване на БВП по производствения метод	134
3.2. Метод на доходите.....	134
3.3. Метод на разходите.....	137
<i>Обобщение</i>	142
<i>Основни понятия</i>	143
<i>Въпроси за дискусия</i>	143

ПЕТА ГЛАВА

ПРИНЦИПИ И ТЕХНИЧЕСКИ СПОСОБИ В СИСТЕМАТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СМЕТКИ ЗА ОПИСАНИЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ВРЪЗКИ.....

1. Основни понятия	144
2. Принципи и технически способности за описание на икономическите връзки	150
2.1. Принцип на собствеността	150
2.2. Правилото на четворното записване	152
2.3. Принцип на сметка „екран“	157
3. Логическа рамка на приложение на принципите.....	160
3.1. Агрегиране на данните	160
3.2. Консолидиране на информацията	162
4. Икономическият оборот в конструкцията на СНС.....	166
4.1. Схема на макроикономическия оборот.....	166
4.2. Модификация на схемата на кръгооборота в конструкцията на СНС.....	171
<i>Обобщение</i>	173
<i>Основни понятия</i>	173
<i>Въпроси за дискусия</i>	173

ШЕСТА ГЛАВА

РЕАЛЕН АСПЕКТ НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИЯ ОБОРОТ

1. Същност на реалния аспект на кръгооборота.....	174
2. Връзки между икономическите операции при реалния аспект на кръгооборота	177
2.1. Съдържание на реалните потоци между операциите	177
2.2. Фактори, влияещи върху интензитета на реалните потоци между операциите на кръгооборота	181
3. Реален аспект на икономическия оборот в конструкцията на СНС.....	184
<i>Обобщение</i>	184
<i>Основни понятия</i>	184
<i>Въпроси за дискусия</i>	185

СЕДМА ГЛАВА

ФИНАНСОВ АСПЕКТ НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКИЯ ОБОРОТ	186
1. Същност на финансовия аспект на кръгооборота	186
2. Връзки между икономическите операции при финансовия аспект на кръгооборота	188
2.1. Съдържание на финансовите потоци между операциите.....	188
2.2. Фактори, влияещи върху интензитета на финансовите потоци между операциите на кръгооборота.....	191
3. Финансов аспект на икономическия оборот в конструкцията на СНС	194
<i>Обобщение</i>	194
<i>Основни понятия</i>	195
<i>Въпроси за дискусия</i>	195

ОСМА ГЛАВА

СТРУКТУРА НА СИСТЕМАТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СМЕТКИ: ОСНОВНИ МОДУЛИ И НИВА НА ИНФОРМАЦИЯТА	196
1. Структура на СНС	196
1.1. Интегрирани икономически сметки.....	197
1.2. Други части на информационната система.....	199
2. Нива в информационната система и възможности за извличане на допълнителна информация	202
<i>Обобщение</i>	204
<i>Основни понятия</i>	204
<i>Въпроси за дискусия</i>	204

ДЕВЕТА ГЛАВА

СТРУКТУРА НА СИСТЕМАТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СМЕТКИ: ТЕКУЩИ СМЕТКИ	205
1. Постановка на въпроса	205
2. Сметка „Производство“ и сметки за първичното разпределение на дохода	206
3. Сметки за вторичното разпределение и преразпределението на дохода	209
4. Сметки за използването на дохода	210
5. Сметка за продуктите	213
<i>Обобщение</i>	214
<i>Основни понятия</i>	216
<i>Въпроси за дискусия</i>	216

ДЕСЕТА ГЛАВА

СТРУКТУРА НА СИСТЕМАТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СМЕТКИ: СМЕТКИ ЗА ПРОМЯНАТА В КАПИТАЛА	217
1. Постановка на въпроса	217
2. Капиталова сметка	218
3. Финансова сметка	220
4. Сметки за другите промени в активите и преоценките	222
<i>Обобщение</i>	225
<i>Основни понятия</i>	225
<i>Въпроси за дискусия</i>	225

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

СТРУКТУРА НА СИСТЕМАТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СМЕТКИ:

БАЛАНСОВИ ТАБЛИЦИ ЗА АКТИВИТЕ И ПАСИВИТЕ НА ИКОНОМИКАТА.....	226
1. Постановка на въпроса	226
2. Начална и крайна балансова таблица	227
3. Сметки за активите	229
4. Обобщаваща таблица на сметките за натрупването и балансовите таблици	231
<i>Обобщение</i>	<i>234</i>
<i>Основни понятия.....</i>	<i>235</i>
<i>Въпроси за дискусия.....</i>	<i>235</i>

ДВНАДЕСЕТА ГЛАВА

СТРУКТУРА НА СИСТЕМАТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СМЕТКИ:

МЕЖДУОТРАСЛОВ БАЛАНС. ТАБЛИЦИ ЗА НАБАВЯНЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ НА ПРОДУКТИТЕ	236
1. Балансът на междуотрасловите връзки като по-особена сметка в СНС.....	237
2. Групиране на икономическите дейности и продуктите за целите на Input-Output метода за описание на икономиката	239
3. Двуматричен междуотраслов баланс	246
3.1. Таблица на използването на продуктите	246
3.2. Таблица за набавянето на продуктите.....	250
3.3. Особености на описанието на икономиката в двете свързани таблици за набавянето и използването на продуктите	253
<i>Обобщение</i>	<i>254</i>
<i>Основни понятия</i>	<i>255</i>
<i>Въпроси за дискусия.....</i>	<i>255</i>

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

КЛАСИЧЕСКИ МОДЕЛ НА БАЛАНСА НА МЕЖДУОТРАСЛОВИТЕ ВРЪЗКИ

256	256
1. Възникване и развитие на междуотрасловия баланс.....	256
1.1. Конструирание на Input-Output таблиците	257
1.2. Опитът на страните при прилагането на Input-Output метода	259
1.3. Опитът на България по разработване и прилагане на Input-Output метода	261
2. Времеви разрез на междуотрасловите връзки	262
2.1. Статичен аспект на междуотрасловите връзки	263
2.2. Динамичен аспект на междуотрасловите връзки	265
3. Класическа схема на междуотрасловия баланс	266
4. Симетрични Input-Output таблици като реплика на междуотрасловия баланс.....	271
4.1. Таблици „продукт – продукт“	271
4.2. Таблици „отрасъл – отрасъл“	272
5. Отразяване на връзките между субектите в междуотрасловия баланс	273
<i>Обобщение</i>	<i>274</i>
<i>Основни понятия.....</i>	<i>275</i>
<i>Въпроси за дискусия.....</i>	<i>275</i>

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

МОДЕЛИРАНЕ НА СТАТИЧНАТА СИСТЕМА

НА МЕЖДУОТРАСЛОВИТЕ ВРЪЗКИ.....	276
1. Извеждане на статичната система на междуотрасловите връзки	277
2. Подходи за решаване на математическия модел	279
3. Алгоритъм за решаване на модела спрямо вектора на брутната продукция (X)	280
4. Икономическа интерпретация на решението на модела спрямо (X)	287
5. Коефициенти на преките разходи	291
5.1. Технологични фактори на коефициентите на преките разходи.....	293
5.2. Структурни фактори на коефициентите на преките разходи.....	295
5.3. Ценови фактори на коефициентите на преките разходи	297
6. Коефициенти на пълните разходи и пълните изисквания	298
6.1. Същност на коефициентите на пълните разходи	299
6.2. Изчисляване на коефициентите на пълните разходи	302
6.3. Интерпретация на елементите на обратната матрица на матрицата (E – A)	303
<i>Обобщение</i>	<i>307</i>
<i>Основни понятия.....</i>	<i>308</i>
<i>Въпроси за дискусия.....</i>	<i>308</i>

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

МОДЕЛИРАНЕ НА ДИНАМИЧНАТА СИСТЕМА

НА МЕЖДУОТРАСЛОВИТЕ ВРЪЗКИ.....	309
1. Теоретично описание на динамиката на икономическата система	309
2. Коефициенти на капиталоемкост	310
2.1. Същност на коефициентите на капиталоемкост	311
2.2. Видове коефициенти на капиталоемкост.....	315
3. Моделът на системата линейни диференциални уравнения	317
3.1. Конструирание на модела.....	318
3.2. Решаване на модела	319
3.3. Икономическа интерпретация на решението на модела	321
4. Моделът на системата диференчни уравнения	323
4.1. Конструирание на модела.....	325
4.2. Решаване на модела	328
4.3. Икономическа интерпретация на решението на модела	331
5. Коефициенти на пряка и коефициенти на пълна капиталоемкост.....	332
<i>Обобщение</i>	<i>335</i>
<i>Основни понятия.....</i>	<i>336</i>
<i>Въпроси за дискусия.....</i>	<i>336</i>

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА

РАЗШИРЕНИЯТА НА МЕЖДУОТРАСЛОВИЯ БАЛАНС

В СИСТЕМАТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СМЕТКИ.....	337
1. Разширенията на МБ за отворената икономика.....	338
1.1. Вносът и износа в таблицата на МБ	338
1.1.1. Основни подходи за отразяване на вноса и износа в симетричния МБ	341
1.1.2. Моделиране на МВ в зависимост от начина на включване на вноса	345
1.2. Трудът в системата на междуотрасловите връзки	348
1.2.1. Включване на труда в първи квадрант на таблицата на МБ	348
1.2.2. Пряка и пълна трудоемкост.....	349

2. Емпиричен МБ: преход от несиметрични таблици за набавянето и използването на продуктите към симетрични Input-Output таблици	354
2.1. Въпросът за прехода от несиметрични към симетрични таблици на междуотрасловите връзки	354
2.2. Подходи за извличане на симетричната Input-Output таблица	355
2.3. Зависимости в ТНП и ТИП и процедури за преход към симетрична ИАТ	356
2.3.1. Извличане на симетрична ИАТ продукт – продукт	357
2.3.2. Извличане на симетрична ИАТ „отрасъл – отрасъл“	361
2.4. Количествено определяне на зависимостите в двете свързани несиметрични таблици.....	366
<i>Обобщение</i>	368
<i>Основни понятия</i>	368
<i>Въпроси за дискусия</i>	368
СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА	
СИСТЕМАТА НА ИКОНОМИЧЕСКАТА ИНФОРМАЦИЯ В ИКОНОМИЧЕСКОТО УПРАВЛЕНИЕ	370
1. Общото и различното между системата на икономическата информация и системата на националните сметки.....	370
2. Насоки на приложение на системата на икономическата информация	371
3. Input-Output методът за описание на икономическата система и връзките ѝ с други системи	374
<i>Обобщение</i>	375
<i>Основни понятия</i>	376
<i>Въпроси за дискусия</i>	376
ЛИТЕРАТУРА.....	377